

Sannheten kom frem

Nå har Jonas Gahr Støre endelig sagt det vi visste han ville si: Norge og dets befolkning, både fattige og rike, må hjelpe Det internasjonale pengefondet slik at EU-land i krise kan leve videre på lån.

Korruperte politikere og banksejfer i Hellas skal reddes med norske oljepenger!

Når mistet Ola nordmann arveretten til oljeformuen? Og hva med Ola nordmann som har lånt for mye?

Ingen studerte økonomer, verken overbetalte eller Nobelprisvinnende, vet annet enn at den menige nordmann ikke skal ha en god lønn eller god pensjon ved hjelp av oljen.

LEIF IVERSEN

Skal vi snu skipet?

«TIDEN ER I FERD med å renne ut for tiltak som skal hindre en kraftig global oppvarming», advarer det internasjonale energi-byrået IEA i rapporten World Energi Outlook 2011.

«Regjeringen må ta i bruk sterkere tiltak for å stimulere til større investeringer i energieffektiv lavutslippsteknologi», sier Maria van der Hoeven, leder for IEA (BT 10. november 2011).

På baksiden av BT 14. november, intervjues Helge Drange, professor på Geofysisk Institutt, UiB. Han sier bl.a.: «Viss vi berre bruker dei kjende reservane av olje og gass, og ikkje kol, kan vi kanskje klare to grader. Så vi kan ikkje røre reservane av kol, oljesand og skifergass. Men utviklinga i dag går motsett vei, i og med at det er så mykje pengar i dette.»

VI LEVER et farlig liv nå. Likevel tyder lite på at vi er klar over farene som står i kø. Det forundrer meg sterkt.

Media presenterer ivrige ildsjeler for alt mulig, som viser sin bekymring over feil og farer. De roper varsku over mangfoldige problemer som truer helse og sikkerhet for utallige grupper i samfunnet. Vern av barn står høyt på listen av alt som må «ivaretas på en bedre måte».

Men det er én ting jeg ikke begriper: Det norske folk ønsker en trygg fremtid for barna. Hvorfor prioriteres da ikke det som er grunnleggende for en trygg fremtid for nåtidens barn og deres etterkommere – bevaring av jordens klima?

ER VI KLAR OVER at vi kollektivt holder på å ødelegge våre barns og barnebarns fremtid? Er det det vi mener og vil? Vet vi at unge nå allerede stiller spørsmål ved det vi voksne ikke gjør, og som føler at fremtiden er utrygg og truende, fordi de som har ansvar ikke tar grep?

Tenk om vi voksne tar vårt ansvar på alvor. At vi stopper opp og innrømmer at vi foretrekker en komfortabel dvale fremfor å bevare det fundamentale livsgrunnlag for mennesker på jorden. At vi i hopetall begynner å rope varsku vi òg, og krever at det politiske skipet snus i tide.

Det er ikke for sent. Ikke enda. Men da må vi være mange. Og vi må rope høyt!

BJØRGHILD DES BOUVRIE,
BESTEMOR OG MEDLEM
I BESTEFØRELDRENE'S KLIMAASKSJON

John Hattie hevder at klassestørrelsen ikke har betydning for læringsutbyttet. Det kan umulig være riktig!

Jo, størrelsen teller

SKOLE

John Steffensen,
adjunkt

I BT 18. NOVEMBER utfordrer adjunkt Marianne Daltveit pedagogikkprofessor Thomas Nordahl med følgende spørsmål om John Hatties forskning, som bl.a. konkluderer med at klassestørrelsen ikke har noen betydning for læringsutbyttet:

«Har han (Nordahl) vært innom et klasserom med 28 syv-åtteåringer og vurdert hvordan en oppnår kontakt og samhandling med hver enkelt elev, samtidig som en driver undervisning, ikke bare én dag eller én uke, men gjennom hele skoleåret? Eller enda videre, gjennom hele barnetrinnet? Fra barna er 5–6 år til de er 11–12 år? I den tiden barna skal få innlært alle faglige basisferdigheter i tillegg til mange nye sosiale ferdigheter som samfunnet krever?»

I opplæringsloven står følgende om hvor mange elever det kan være i et klasserom: «Grupene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Organiseringa skal ivareta elevane sitt behov for sosialt tilhør.»

JEG ER HELT enig med Daltveits motforestillinger til denne oppfatningen fordi både mine, hennes og manges skoleerfaringer peker i stikk motsatt retning. Vi tror kort og godt ikke på Hatties og Nordahls konklusjon om at klassestørrelsen ikke har betydning. Det er nok å vise til Oppføringslovens krav om å ivareta elevenes behov for sosialt tilhør, sett i lys av følgende erfaring (etter 35 år i klasserommet):

Klassesamtalen har alltid fungert som et barometer over alt som rører seg i klassen: det barna er opptatt av, har sett, lest, hørt eller opplevd både på og utenom skolen.

JEG HUSKER dialogen med elev-

TØR IKKE DELTA: Noen elever trenger mindre grupper for å tørre å delta i klasserommet, mener John Steffensen. Bildet er tatt ved Bjørndalsskogen skole i april 2010. ARKIVFOTO: ØRJAN DEISZ

ene om morgenen fra min første del av lærerkarrieren. Dagen startet ofte med en uformell samtale oss imellom. Gruppen var ikke større enn at de fleste barna våget seg frem på og sa det de hadde på hjertet. Var det noen som meldte seg ut, ikke ville eller våget å bidra, hadde vi en liten eske eller en dukke som ble sendt fra elev til elev i klasseringen. Den som til enhver tid hadde gjenstanden, måtte snakke.

JEG LYTTET til det barna hadde på hjertet. Ofte var dette det eneste som skulle til; at en voksen hadde tid til å lytte. Ikke alle hadde noen rundt seg med tid eller overskudd til å gjøre dette. Under samtalen kunne jeg også fortelle litt om meg selv, og når jeg berettet om noe som var selvopplevd, gjerne fra den tiden da jeg selv var på samme alder som

barna, satt de alltid musestille og lyttet oppmerksomt.

Dette var gyldne øyeblikk, stunder der samtalen bølget frem og tilbake mellom liten og stor.

DE SISTE 12 ÅRENE har jeg undervist i en stor baseskole med opp til 70 elever i rommet.

Samtalen bølget frem og tilbake mellom liten og stor

Det er ikke til å legge skjul på at dette har fått konsekvenser for den gode samtalen. Vi prøver å få det til omtrent hver eneste dag, for det fins alltid noen

som har noe på hjertet. Men det er alltid de samme barna. En kan telle dem på en hånd eller to.

DEN STORE HOPEN sitter musestille og våger ikke si noe som helst. Ikke fordi de ikke har noe å bidra med, men fordi gruppestørrelsen oppleves som altfor stor. Mange kvir seg for

å ta ordet når de vet at det er 70 andre elever i rommet. Selv voksne kan også betakke seg i slike settinger. Det blir for overveldende og utrygt.

SVÆRT MANGE voksne synes å være travelt opptatt med lange og mange arbeidsøkter. Etter disse venter gjerne treningsstudio, jogging, kveldskurs, selvrealisering, kjøring og henting av egne og andres barn, osv.

Når skolen ikke lenger evner å være en arena der barn flest våger å åpne opp for det de er opptatt av, og mange foreldre heller ikke har tid til å stanse opp og lytte, er vi på ville veier.

DET ER VEMODIG å se at barn vegrer seg for å si det de tenker på fordi elevgruppen er blitt så altfor stor. Her har skolen mistet en viktig dimensjon i opplæringen, og barna blitt fratatt en vesentlig katalysator på veien mot det å bli gagns mennesker og gode samfunnsborgere.

Boring i fiskens matfat

MILJØVERN

Fredrik Myhre og Rasmus Hansson, WWF

MILJØVERNDEPARTEMENTET gir grønt lys for borevirksomhet midt i tobisens leve- og gyteområde. Konsekvensene kan bli katastrofale for denne lille fisken som er en uvurderlig del av økosystemet.

Tobis er fellesbetegnelsen på flere arter havsil. Den sover nedgravd i sanden om natten og tilbringer dagen i vannmas-

sene, beitende på små krepsdyr, fiskeegg og yngel. Tobis har en viktig rolle i økosystemet og er føde for en rekke arter av fisk, sjøpattedyr og sjøfugl. Derfor er det veldig viktig å passe på den, ved blant annet å holde oljevirk-somhet langt unna når tobisen er i sin fiske- eller gyteperiode.

DETTE BLE VEKTLAGT da Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) i august ga Det norske oljeselskap tillatelse til oljeboring ved letebrønnen Ulvetanna i Nordsjøen. Direktoratet understreket at det må utvises et særlig hensyn til tobisbestanden. Ingen boreaktivitet i fiske- eller gyteperioden. Havforskningsinsti-

tuttet har frarådet oljevirk-somhet i dette området i sin helhet.

Likevel har nå Miljøvern-departementet, etter en klageprosess, endret avgjørelsen og gitt oljenæringen grønt lys for borevirksomhet – også i den sårbare gyteperioden. Hvor er miljøver-net i det?

TOBIS ER AVHENGIG av en viss størrelse på sandkornene for å kunne gyte. Borevirksomhet vil med stor sannsynlighet utsette området for nedslamming, som igjen kan føre til dårlige gyteforhold. Området brønnen ligger i er definert som særlig verdifullt både som gyte- og leveområde for tobis. Det er også sårbart og

strengt regulert. En ny, norsk forvaltningsplan for tobisfiskeriet utarbeidet av Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Sør-Norges Trålerlag har som mål å opprettholde bærekraftige, lokale gytebestander i hele utbredelsesområdet for tobis i norsk sone, og samtidig sikre tobisens posisjon i økosystemet.

Etter en tid med dårlige bestander har tobisen de senere år hatt en positiv vekst. Det er derfor svært dårlig forvaltning av Miljøverndepartementet nå å trosse faglige råd og fatte vedtak som setter fremtidig rekruttering i fare.